Gørding Sogns Forsamlingshus

Af Jørgen Jacobsen

Historien om byens forsamlingshus går helt tilbage til året 1909, hvor huset blev bygget på andelsbasis, hvilket var meget almindeligt på den tid. Denne del af historien varede kun i 10 år, indtil 1919, hvor det kom på private hænder. I 1927 blev huset købt af Chr. Poulsen og hans kone Abeline, der som den længstlevende havde huset helt frem til sin død i 1992.

Huset er i sin tid bygget i cementmursten med skifertag. Gennem tiden er taget skiftet til først tagpap og siden eternitplader. Sidebygningen blev bygget i 1933 (uisoleret og oprindeligt bygget til husdyr).

Den store sal er smukt udsmykket med malerier af P.N. Nielsen, som for et måltid mad og "en snaps eller to", malede de skønne vægdekorationer, og dette ganske uden at det kom til at bære præg af en usikker hånd. Hans værker er gennem tiden blevet meget beundret både lokalt og af gæster fra nær og fjern.

Aktiviteterne i disse tidlige dage talte forskellige kulturelle sammenkomster arrangeret af byens foreninger. Generalforsamlinger og møder. Der var sang, teater og musikaftener. Der er blevet danset folkedans gennem mange år, til stor glæde for de udøvende, og til fornøjelse for tilskuere ved diverse opvisninger. Der blev slidt mange skosåler på de aftener, men slid i enhver forstand var ikke nogen fremmed i de dage.

Mange borgere har lyttet til foredrag af forskellig art i huset, og der er blevet "krydset klinger" ved mangt et politisk møde. Mange har afholdt private fester, og der er blevet arrangeret festaftener med spisning, musik og dans for borgerne i Gørding og omegn.

Gennem alle disse år var husets 1. sal privatbolig for parret Poulsen og deres børn. På pladsen, som vi i dag ser grusbelagt og benyttet som parkeringsplads, var nyttehaven, der ivrigt blev passet, og Abeline Poulsen stod selv for køkkenet, både privat og med

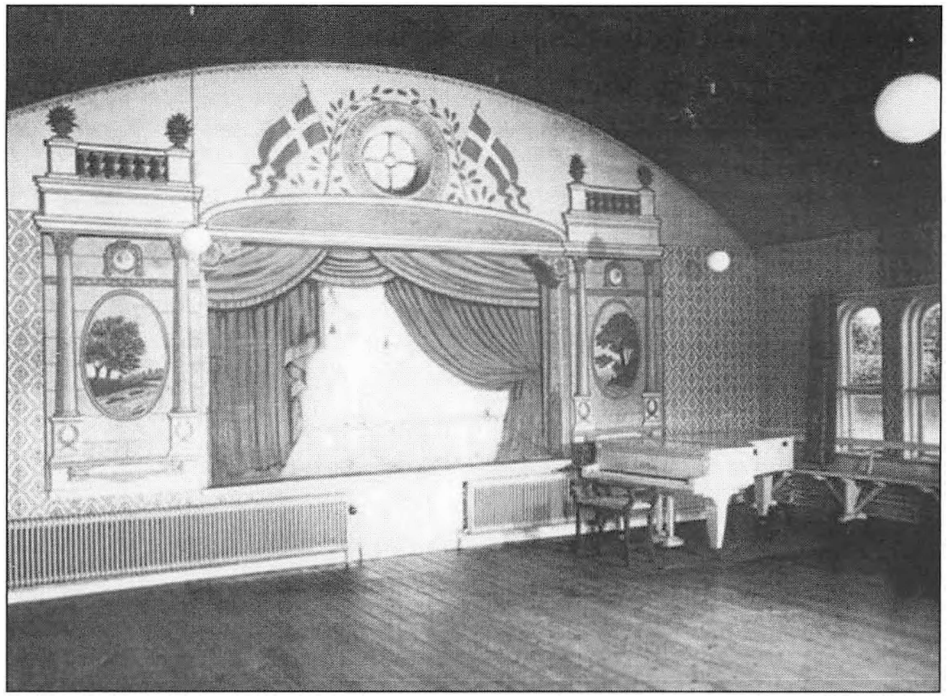

H.P. Nielsens fantastiske udsmykning omkring scenen ses her på et foto fra 1991.

god gang i de store gryder, når der blev afholdt fester. Der er blevet bagt, kogt, stegt og serveret utallige menuer, for Abeline vidste, hvad der skulle til for at mætte de mange munde. Familiens døtre har sikkert mere end en gang givet en hånd med både i køkkenet og i salene.

I 1992 efter Abelines død stod forsamlingshuset og "vaklede" en tid. Meningerne om dets videreførelse var mange og ganske forskellige. En del mente, at huset ikke længere havde nogen berettigelse, andre at det rent praktisk "stod i vejen" og burde nedrives til fordel for en eventuel trafikforbedring, så der kunne anlægges en rundkørsel i et ganske skævt og uoverskueligt vejkryds i stedet for. Andre igen mente, at det ville skade sammenholdet i byen, hvis man nedlagde et så historisk samlingssted. Byen ville simpelthen blive fattigere af det.

Køen af personer, der ville købe og videreføre forsamlingshuset, var ganske enkelt ikke eksisterende.

En lille gruppe foreslog og iværksatte, at Borgerforeningen for Gørding og omegn købte huset. For overhovedet at kunne købe var det vigtigt, at der var tilstrækkelig opbakning til projektet. Det viste sig, at rigtig mange købte de støttebeviser, der økonomisk gjorde det muligt, og samtidigt overbeviste den daværende bestyrelse for Borgerforeningen om, at det var det rigtige at gøre.

Skiftende bestyrelser, Forsamlingshusudvalg og de mange andre frivillige har siden lagt energi, arbejdskraft og hjerte i at få huset forbedret, for naturligvis var huset gennem tiden blevet slidt både inde og ude og højt og lavt. Der har ikke manglet gode ideer, men der har tit (vel nærmest hele tiden) manglet økonomi til at udføre ideerne i det tempo, man ønskede.

Hen ad vejen er forbedringerne dog blevet gennemført. Alle gulve er fornyet, da de gamle var totalt nedslidte. Køkkenet er renoveret, selv om det stadig er for lille. Facaden er renoveret og malet, og der er nye vinduer i den store sal og i hovedbygningen. Ny trappe til 1.salen har vi fået, og en ny hoveddør. Der bliver løbende vedligeholdt med maling i sale, gang, toilet og køkken. Husets borde og stole er fornyet, og der kan nu dækkes op med pænt, nyt, ensartet porcelæn og glas.

At holde varmen ved arrangementer i vintertiden var tidligere et

Forskellige aktiviteter i forsamlingshuset. *Foto: Rolf Pedersen.*

problem, der var kilde til megen og helt forståelig kritik, men også det er kommet på plads til gæsternes tilfredshed. Belysningen er forbedret, og vore elektriske installationer er opgraderet, så vi har kapacitet til, hvad der kræves nu.

Tidligere tiders tradition, hvor en "kogekone" stod for madlavningen på stedet, er afløst af, at man nu benytter sig af "diner transportable". Nemt og bekvemt for arrangørerne, og nødvendigt da nutidens krav til køkkenstørrelse og køkkenfaciliteter ikke kan opfyldes p.t.

Forsamlingshuset udlejes nu som "nøgle hus" til private fester og arrangementer af enhver art, og det er indtægter herfra, der sammen med foreningernes leje, er grundlaget for daglig drift og vedligeholdelse af huset, idet vi ikke modtager kommunale eller andre faste tilskud.

Inden sammenlægningen af Esbjerg, Ribe og Bramming kommuner, fik Forsamlingshuset i 2006 den sidste pris af Bramming kommunes "bevaringsfond" for nænsom renovering. Det var en stor opmuntring, der sammen med den større og større efterspørgsel efter at leje huset gav bestyrelse og forsamlingshusudvalg følelsen af at være "på rette vej", og som gav modet til at arbejde videre.

I starten af Borgerforeningens ejerskab lejede man 1.salen ud til privat beboelse, men nu benyttes lokalerne til udlejning som mødelokaler for flere foreninger, herunder Det Gjørdingske Teater og Gørdings Børneteater m.fl. Teaterselskaberne har gennem tiden opført adskillige forestillinger på forsamlingshusets scene. Voksenteatret har i de senere år desuden arrangeret musikaftener med besøg af mange kendte kunstnere. Eksempelvis kan nævnes Flemming Krøll, Erik Grip, Bregenborg Band, Benny Holst trio, Poul Dissing, The Islanders, Peter Abrahamsen, Michael Wiehe og Eva Madsen.

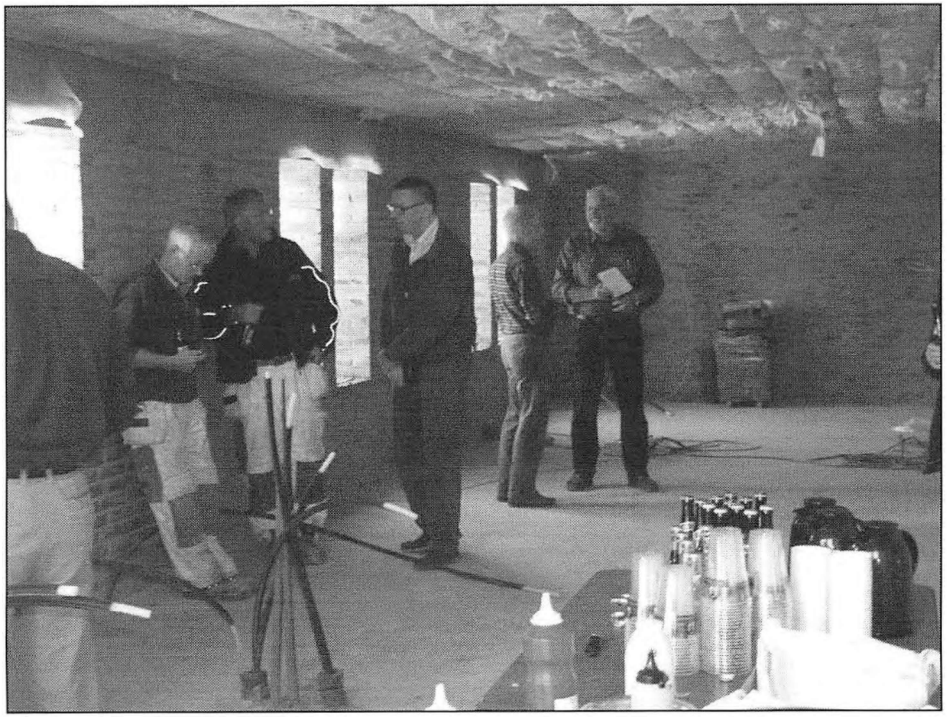

Fra rejsegildet dem 29. april 2011. *Foto: Rolf Pedersen.*

Bestyrelsen for Borgerforeningen, der siden kommunesammenlægningen har skiftet navn til "Kulturparaplyen", besluttede i 2009, at man for at følge med udviklingen måtte modernisere huset. Dels var der ønsket om en bedre og mere praktisk udnyttelse af det bestående, og der var behov for en tagrenovering. Igen kom det økonomiske spørgsmål til at fylde rigtigt meget.

Der blev iværksat en husstandsindsamling, en indsamling hos erhvervslivet samt sendt ansøgninger til diverse fonde. Vi mødte stor kontant imødekommenhed lokalt fra private, og fra erhvervslivet også tilsagn om hjælpende hænder. Vi blev tildelt fondsmidler

Den nye sidebygning, der harmonerer smukt med den gamle del af forsamlingshuset. Foto: Rolf Pedersen.

fra Esbjerg Kommune, Sonning fonden, Bygge og anlægsfonden, LAG Esbjerg og Brandkasse fonden. Disse midler samt en mindre omprioritering har givet os ca. 1.000.000 kr. ud fra hvilke, vi kunne handle.

Med stor bistand fra pensioneret arkitekt John Pallesen, der har erfaring med bevaringsværdige huse i Esbjerg, fik vi udarbejdet skitser og tegninger til en sidebygning parallelt med den store sal mod nord, til erstatning af den upraktiske og helt forfaldne gamle stald/toilet-bygning, der ganske enkelt er blevet revet ned.

I den nye bygning får vi både plads til pæne og nye toiletter bl.a. handikaptoilet, god opmagasineringsplads m.m., samt via en ny trappe i tilbygningen adgang til lokalerne på 1.sal, hvor der er kunstnergarderobe. Endvidere bliver der adgang til scenen fra 1.sal gennem sidebygningen uden at skulle gennem salen, eller som før via en udendørs indgang.

Med hensyn til tagrenovering har vi desværre af økonomiske årsager i denne omgang måtte nøjes med at udskifte det flade tag over selve scenebygningen med et højt skråt tag, der harmonerer med det øvrige hus og giver os et højere og bedre isoleret scenerum.

I skrivende stund (sommeren 2012) er udvidelsen færdig. Håndværkerne har sammen med ca. 54 frivillige afsluttet den i efteråret 2011. Den er blevet rost af alle, som en elegant, moderne udvidelse, som harmonerer fint med det gamle hus.

Jeg håber at det også fremover vil være muligt at følge så meget med udviklingen, at forsamlingshuset stadigt vil være så attraktivt, at det kan forblive det kulturelle samlingssted for borgere i by og på land, som det nu har været i over 100 år.

Om forfatteren:
Jørgen Jacobsen er født i Thisted og er flyttet en del rundt i Danmark. Uddannet kemotekniker, har arbejdet med dette indtil 1985, hvor han sammen med sin hustru Inge flyttede fra København til Gørding. Han arbejdede i Esbjerg som arbejdsmiljøkonsulent, overvejende med arbejdsmiljømålinger. Pensioneret i 2005, arbejdede dog lidt som konsulent til 2010. Valgt som bestyrelsesmedlem i Borgerforeningen i 1998, blev samme år formand. Fratrådte i en periode for at hellige sig teateret, blev så valgt som bestyrelsesmedlem i borgerforeningen igen i 2006, blev formand for anden gang og er stadig formand. Dog er Borgerforeningen blevet til "Kulturparaplyen Gørding".